

Enheten för verksjuridik och tillstånd

Jennifer Doss Liljegren, 010-730 90 00
arbetsmiljoverket@av.se

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss - En straffreform

Sammanfattning

Arbetsmiljöverket har tagit del av betänkandet huvudsakligen utifrån myndighetens uppgifter som tillsynsmyndighet inom arbetsmiljö- och arbetstidslagstiftningen.

Arbetsmiljöverket tillstyrker utredningens förslag vad avser avsnitt 8.16.7 Annan specialstraffrättslig reglering. Utifrån de aspekter som myndigheten har att beakta i sitt tillsynsuppdrag varken tillstyrker eller avstyrker Arbetsmiljöverket förslaget i övrigt. Därtill är effekterna av ändrade straffskalor komplexa och svårbedömda.

Arbetsmiljöverket anser att det i den fortsatta beredningen är viktigt att de arbetsmiljörättsliga aspekterna av samhällstjänst analyseras så att lagstiftarens avsikt vad gäller arbetsmiljölagens tillämplighet vid samhällstjänst tydligare framgår.

Arbetsmiljöverket anser också att arbetstidslagstiftningen är viktig för att skydda arbetstagare från att drabbas av ohälsa och olycksfall. Straffbestämmelserna i arbetstidslagen och lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete förtjänar därför att uppmärksammas och behandlas i den fortsatta beredningen av ärendet.

Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

Angående avsnitt 6.7.4. Samhällstjänst som tilläggssanktion

På s. 27 i prop. 1989/90:7 Om försöksverksamhet med samhällstjänst finns följande uttalande:

"Det bör i sammanhanget framhållas att den som utför samhällstjänst inte är arbetstagare i civilrättslig mening och att arbetsmiljölagen (1977:1160) därför inte blir tillämplig. Självfallet bör emellertid de arbetsuppgifter som den dömda skall utföra vara sådana att de inte innebär särskilda risker för olycksfall eller skador. Skyddskonsumenten

bör särskilt uppmärksamma detta vid val av lämpliga arbetsuppgifter för samhällstjänst."

I den fortsatta beredningen är det viktigt att de arbetsmiljörättsliga aspekterna av samhällstjänst analyseras med klargörande övervägande så det blir tydligt om lagstiftarens avsikt är att arbetsmiljölagen fortsatt inte ska vara tillämplig på samhällstjänst eller om en ändring i detta hänseende ska införas.

Angående avsnitt 8.16.7 Annan specialstraffrättslig reglering

Arbetstidslagen och lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete

Utredningen har gjort en översyn av den specialstraffrättsliga lagstiftningen som utredningen menar kan betecknas som central och därmed behandlat bl.a. straffbestämmelserna i arbetsmiljölagen. Däremot har utredningen utelämnat straffbestämmelserna i arbetstidslagen och lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete. Arbetsmiljöverket anser att arbetstidslagstiftningen är viktig för att säkerställa att arbetstagare inte drabbas av ohälsa och olycksfall. Straffbestämmelserna i ovan nämnda lagar förtjänar därför att uppmärksammas och behandlas i den fortsatta beredningen.

Avkriminalisera överträdelse av Arbetsmiljöverkets föreläggande/förbud som inte är förenade med vite

Att bryta mot ett föreläggande eller förbud som Arbetsmiljöverket har meddelat med stöd av arbetsmiljölagen, arbetstidslagen eller lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete medför straffansvar enligt 8 kap. 1 § arbetsmiljölagen, 23 § arbetstidslagen respektive 19 § lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete. I nämnda lagar finns även bestämmelser om sanktionsavgifter.

Arbetsmiljöverket begär skriftligen av en arbetsgivare att denne inkommer med upplysningar och handlingar som verket kan lägga till grund för uttag av sanktionsavgift. Med hänsyn till tillsynsobjektens rätt av att vara tyst och skyddet mot självinkriminering som följer av artikel 6 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna kan Arbetsmiljöverket inte förelägga ett tillsynsobjekt att inkomma med handlingar eller lämna uppgifter till verket och sedan använda det inkomna underlaget som grund för avgiftsföreläggande. Arbetsmiljöverket vill kunna begära in de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen genom föreläggande som inte innebär hot om varken vite eller straff.

Ett sätt att åstadkomma ett sådant verktyg skulle kunna vara att avkriminalisera överträdelse av förelägganden som meddelats utan vite. En översyn av aktuella

straffbestämmelser i arbetsmiljölagen, arbetstidslagen och lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete vore därför önskvärt.

Kommentar till valda delar av betänkandet

8.16.7 Annan specialstraffrättslig reglering

(sid. 1286)

Utredningen finner inte skäl att, utifrån utgångspunkterna för sin översyn, föreslå ändringar i straffskalan i 8 kap. 1 § arbetsmiljölagen. Arbetsmiljöverket tillstyrker utredningens förslag i denna del och har inga synpunkter på utformningen av straffskalan som sådan, men önskar påminna om att det är önskvärt med en översyn av vad i bestämmelsen som bör vara förenat med en straffsanktion.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektören Lars Lööw. I den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Eva Nilsson och enhetschefen Johanna Ingemansson Christiansson deltagit. Föredragande har varit Jennifer Doss Liljegren.

Lars Lööw

Jennifer Doss Liljegren

Kopia skickad till:
Arbetsmarknadsdepartementet
ju.L5@regeringskansliet.se